

КОВТУНЕНКО

Юрій Володимирович
karat108@list.ru

УДК 330.112

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ
ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВАMETHODICAL BASES ANALYSIS OF FINANCIAL CONDITION OF
INDUSTRIAL ENTERPRISES

к.е.н., доцент, Одеський
національний політех-
нічний університет

У статті розглядають методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства у процесі відбору фінансових коефіцієнтів для оцінки діяльності підприємства.

В статье рассматриваются методические основы анализа финансового состояния промышленного предприятия в процессе отбора финансовых коэффициентов для оценки деятельности предприятия.

This article discusses the methodological framework for the analysis of financial condition of the industrial enterprise in the selection process for the evaluation of financial ratios of the enterprise.

Ключові слова: аналіз, фінансовий стан, підприємство

Ключевые слова: анализ, финансовое состояние, предприятие

Keywords: analysis, financial position, enterprise

ВСТУП

Проблема здійснення достовірних оцінок аналізу фінансового стану промислових підприємств актуальна для потенційних інвесторів, оскільки значна частина виробничих підприємств зазнає фінансових труднощів. У ринковій економіці діяльність промислових підприємств здійснюється самостійно. Тому благополуччя і подальший їх розвиток цілком залежать від уміння правильно оцінювати фінансовий стан і перспективи попиту на вироблені товари. Наукою і практикою накопичено значний досвід в галузі економічних і організаційних форм і методів управління промисловими підприємствами, здатних підвищити ефективність виробництва. Однак, проблем методика аналізу фінансового стану підприємства, оптимального управління ним з метою забезпечення сталого і надійного функціонування не приділялося належної уваги [1].

Теоретико-методичні та практичні аспекти аналізу фінансового стану промислових підприємств досить глибоко і повно відображені в роботах ряду вітчизняних авторів: М. Кизима, Г. Крамаренко, Л. Лахтіонової, Є. Мниха, В. Сопко, О. Терещенка; та зарубіжних фахівців: Е. Альтмана, В. Артеменка, І. Балабанова, Г. Савицької, Р. Таффлера, Е. Хелфферта, Д. Чессера, А. Шеремета та інших. Не дивлячись на широкий спектр питань, що розглядаються з аналізу науковій літературі вітчизняних і зарубіжних авторів проблеми аналізу фінансового стану промислових підприємств остаточно не вирішені.

МЕТА РОБОТИ

Мета роботи обумовлена невирішеністю ряду теоретико-методичних і прикладних питань аналізу фінансового стану промислового підприємства.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є наукові роботи, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та методи структурно-логічного аналізу.

РЕЗУЛЬТАТИ

У сучасних умовах економіки України велика кількість промислових підприємств відчувають різні фінансові труднощі, пов'язані з фінансовою нестійкістю і тимчасовою неплатоспроможністю. Це призводить до необхідності термінового пошуку «дорогих» позикових ресурсів або відволікання з обороту власних оборотних коштів. У деяких випадках промислові підприємства, не справляючись зі своєчасним погашенням кредиторської заборгованості доводять свою діяльність до стану банкрутства і згодом ліквідуються. Діагностика фінансового стану майбутніх фінансових результатів в цьому випадку виявляється головними фінансовими інструментами щодо усунення болючих точок. З метою посилення конкурентної боротьби і утримання існуючих ринків збуту готової продукції, а також розширення ніші господарської діяльності необхідно стимулювати інвестиції промислового підприємства і формувати сприятливий інвестиційний клімат, тому що значна частина вітчизняних промислових підприємств потребує додаткового фінансування. Аналітичній службі необхідно розробити основні заходи, спрямовані на поліпшення фінансового стану промислового підприємства, які згодом могли б підвищити рівень його фінансової привабливості та створити сприятливі умови для залучення інтересу до нових фінансових показників іноземних і вітчизняних інвесторів. Опинившись у важкій фінансовій ситуації, важливо активно шукати шляхи вирішення проблеми. Основне завдання, яке стоїть перед керівником

промислового підприємства – знайти найкращі можливості подолання фінансових труднощів і підвищити інвестиційну привабливість промислового підприємства (перш за все, у фінансовому її аспекті). Тому чим раніше будуть виявлені негативні відхилення показників фінансового стану від нормативних, тим швидше можна буде приступати до складання плану по оздоровленню промислового підприємства. Для підвищення ефективності заходів, спрямованих на поліпшення показників фінансового стану промислового підприємства необхідно мати тверду основу у вигляді спеціальних розрахунків фінансових коефіцієнтів за певний період часу (3-5 років). Ці розрахунки можуть бути виконані за пропонуваною методикою аналізу фінансового стану промислового підприємства. У цій методиці аналіз фінансового стану промислових підприємств враховує галузеві особливості як з боку відбору самих фінансових показників, так і з боку розробки нормативних показників. В силу характерної рисі промислових підприємств особливу увагу в ході аналізу звертається на інноваційний розвиток, оцінку інтенсивності використання його необоротних активів, запасів і ефективності його поточної діяльності [1-2].

У процесі відбору фінансових коефіцієнтів для оцінки фінансового стану промислового підприємства можливо керуватися такими принципами:

1) фінансові коефіцієнти повинні мати суттєве значення для всебічної (комплексної) оцінки фінансового стану промислового підприємства з метою забезпечення ефективного його прогнозування;

2) максимум корисної інформації при мінімумі фінансових коефіцієнтів;

3) фінансові коефіцієнти повинні відображати галузеві особливості промислового підприємства;

4) фінансові коефіцієнти повинні складати з урахуванням балансових рівностей систему рівнянь.

При цьому найбільш доцільним є поділ фінансових коефіцієнтів на чотири основні групи:

– фінансові коефіцієнти, що характеризують майновий стан промислового підприємства;

– фінансові коефіцієнти, що характеризують фінансову незалежність промислового підприємства;

– фінансові коефіцієнти, що характеризують платоспроможність і ліквідність промислового підприємства;

– фінансові коефіцієнти, що характеризують ділову активність промислового підприємства.

Показники оцінки майнового стану: частка грошових коштів і дебіторської заборгованості в оборотних активах і частка оборотних коштів і реальних активів в майні – дозволяють встановити, наскільки раціонально сформована структура оборотних активів промислового підприємства.

Показники оцінки фінансової незалежності: коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт структури довгострокових зобов'язань і коефіцієнт структури короткострокових зобов'язань – дають можливості вивчити ступінь раціональності формування структури капіталу промислового підприємства в цілому і окремих її елементів.

Показники оцінки платоспроможності та ліквідності: коефіцієнт інвестування і коефіцієнти поточної, швидкої та абсолютної ліквідності – дозволяють визначити, в якій мірі промислове підприємство здатне погашати свої зобов'язання в цілому і короткострокові зобов'язання відповідно.

Показники оцінки ділової активності уможливають дослідження ступеня ефективності використання активів (рентабельність активів) і ступеня ефективності поточної діяльності промислового підприємства (рівень прибутку від продажів до валового прибутку і рівень валового прибутку у виручці (нетто) від продажів), а також ступеня інтенсивності використання її активів (коефіцієнт оборотності оборотних активів) і стійкості положення на ринку цінних паперів (коефіцієнт дивідендного виходу і рентабельність звичайної акції).

ВИСНОВКИ

Визначення рейтингу може базуватися на системі абсолютних і відносних показників, або на поєднанні тих і інших. Однак на практиці в більшості випадків застосовуються відносні показники (фінансові коефіцієнти).

При визначенні рейтингу принципове значення має його об'єктивність і

точність, які залежать від вибору системи показників, покладеної в основу розрахунку рейтингу, методики їх обчислення, якості інформаційної бази розрахунку і алгоритму визначення власне рейтингу як кількісної оцінки, що дозволяє ранжувати промислові підприємства. Сучасним промисловим підприємствам необхідні покрокові алгоритми для прийняття рішень, спрямованих на оздоровлення фінансового стану промислових підприємств.

Список використаних джерел

1. Решетникова О.Е. Развитие теоретико-методических основ анализа и прогнозирования финансового состояния промышленного предприятия: автореферат дис. канд. экон. наук: 08.00.12 / О.Е. Решетникова. – Екатеринбург, 2012. – 24 с.

2. Ковтуненко Ю.В. Основні підходи дослідження методик аналізу фінансових результатів діяльності підприємства / Ю.В. Ковтуненко, А. Усманова // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – №5/1. – С.31-33.